

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till utbildningsnämnden

Datum:
2020-04-15

Diarienummer:
UBN-2020-02635

Handläggare:
Malin Eld, Outi Ceder

Svar på nämndinitiativ om att underlätta etablering av pedagogisk omsorg

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** mot bakgrund av föredragningen avslå förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Linnea Bjuhr (SD) och Jonas Segersam (KD), lämnade vid nämndens möte 25 mars ett nämndinitiativ där utbildningsnämnden föreslås besluta att uppdra åt förvaltningen

att utarbeta former för hur etablering av pedagogisk omsorg kan underlättas ytterligare, både fristående och kommunalt.

att starta ett nätverk för verksamheterna inom pedagogisk omsorg, i syfte att stötta såväl etablerade verksamheter som nya.

Föredragning

De som önskar starta och få bidrag för pedagogisk omsorg som familjedaghem ska ansöka om detta hos utbildningsnämnden. Information och underlag för ansökan finns på kommunens webbplats <http://utforare.uppsala.se/sv/Skola-och-forskola/Barnomsorg-och-forskola/Sok-bidrag-for-pedagogisk-omsorg/>

Med början under hösten 2018 har utbildningsförvaltningen sett över de rutiner och blanketter som används vid ansökan om bidrag för att bedriva pedagogisk omsorg.

De uppgifter som sökanden som huvudman ska lämna in har setts över så att de bättre stämmer överens med vad som följs upp vid tillsynen av verksamheten. Ett arbete har även gjorts med att se över informationen på webbplatsen. Utvecklingsarbetet är fortlöpande och följer förändringar i lagar och styrdokument.

Sammanfattningsvis har ett utvecklingsarbete genomförts, för att göra information och rutiner tydligare när det gäller möjligheter att ansöka om bidrag för att starta pedagogisk omsorg, som erbjuds i stället för förskola. Samtidigt behöver kommunen möta behovet och efterfrågan på platser i förskola.

Utbildningsförvaltningen har under hösten 2019 bjudit in huvudman för pedagogisk omsorg till ett gemensamt informations- och diskussionsmöte, vilket även var tänkt som ett tillfälle för huvudmännen att diskutera bildandet av ett nätverk. Tillfället besöktes endast av representanter för två olika huvudmän för pedagogisk omsorg.

Efterfrågan på plats i förskola är betydligt större än efterfrågan på plats i pedagogisk omsorg/familjedaghem. Per den 31 mars 2020 var 391 barn placerade i kommunala och fristående familjedaghem medan 12 056 barn var placerade i förskola. Information om alla förskolor och familjedaghem i Uppsala kommun presenteras jämbördigt via tjänsten Hitta och jämför på hemsidan.

Om vårdnadshavare inte får förskoleplats i ett sökt område, informerar Antagning förskola om att platser finns inom pedagogisk omsorg, om så är fallet. De absolut flesta som i första hand söker plats i pedagogisk omsorg/familjedaghem får en sådan plats, då utbudet i dagsläget i stor utsträckning motsvarar efterfrågan.

Konsekvenser för barn/elever

Ej aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-04-15

Bilaga: Nämndinitiativ om att underlätta etablering av pedagogisk omsorg

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas

Utbildningsdirektör

Initiativärende om att underlätta etablering av pedagogisk omsorg

Utbildningsnämnden den 25 mars 2020

Skollagen beskriver två former av barnomsorg – förskola och pedagogisk omsorg, vilket innefattar det som förut ofta kallades familjedaghem. I Uppsala finns ungefär 11 000 barn i förskolan, och 400 barn i pedagogisk omsorg.

Med tanke på att pedagogisk omsorg har mindre barngrupper, lägre kostnader och högre nöjdhet anser vi att nämnden borde vara mer aktiv i att tillskapa fler platser i pedagogisk omsorg.

Behovet av förskoleplatser i Uppsala är stort och har varit det under många års tid, särskilt under våren brukar det uppstå en brist. Denna brist har i år föranlett nämnden att inrätta särskilda vår-förskolor, och ändå saknades i början av våren ungefär 100 platser. Och 2016 rapporterade UNT att det 2017 skulle saknas 260 platser. För att klara detta återkommande problem borde kommunen vara ödmjuk och underlätta för andra barnomsorgsformer.

I utvärderingar har pedagogisk omsorg (flerfamiljssystem och familjedaghem) visat sig vara både kostnadseffektiva och populära. I Marie Bjersby Edins kvalitetsrapport från 2019 över kommunala familjedaghem i Uppsala visar det sig genomgående att föräldrarna är mer nöjda med familjedaghem än resten av den kommunala verksamheten.

Även om önskan hos den enskilde finns att starta pedagogisk omsorg kan steget kännas stort att ta i och med att det, med rätta, ställs höga krav på barnomsorgsformer. Även om det inte finns krav på utbildning till förskollärare eller barnskötare så är det ändå så att exempelvis skollagen stadgar att förskolans läroplan ska vara vägledande även för pedagogisk omsorg. Dessutom har barnkonventionen blivit lag och något som verksamheten behöver leva upp till.

En utvärdering från skolinspektionen ("Barnens lärande i pedagogisk omsorg", 2016) visar att det finns många fördelar med pedagogisk omsorg, men också utmaningar. En faktor som många dagbarnvårdare upplever som problematisk är att man ofta arbetar ensam. För att starta en fristående verksamhet behöver man dessutom starta ett företag. För någon som inte tidigare arbetat som barnskötare eller förskollärare kan detta sammantaget upplevas överväldigande och göra att man väljer att avstå från att starta pedagogisk omsorg.

Sammanfattningsvis borde kommunen vara bättre på att uppmuntra, underlätta och vägleda vid etablering av pedagogisk omsorg. Framförallt i det läge där kommunen i princip kroniskt har för få förskoleplatser. I dagsläget underlättar man etableringen genom att vara behjälplig med att beskriva var det finns behov av platser och inom den kommunala huvudmannen sker regelbundna annonseringar efter dagbarnvårdare. Det är bra att kommunen gör detta men det borde kunna göras mer.

I samarbete med fristående utförare kunde kommunen mer aktivt beskriva möjligheten att bedriva pedagogisk omsorg. Om man lyckas utöka verksamheten från de 3 procent av barnen som idag ingår i pedagogisk omsorg så skulle det innebära en kostnadsbesparing för kommunen, ge större nöjdhet hos föräldrar och anställda och ge en avlastning för den pressade förskoleverksamheten.

Genom att kommunen tog initiativ till ett särskilt nätverk för både existerande verksamheter inom pedagogisk omsorg, och för de som är intresserade av att starta nya verksamheter skulle fler dagbarnvårdare kunna anställas.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi utbildningsnämnden:

Att uppdra åt förvaltningen att utarbeta former för hur etablering av pedagogisk omsorg kan underlättas ytterligare, både fristående och kommunalt.

Att starta ett nätverk för verksamheterna inom pedagogisk omsorg, i syfte att stötta såväl etablerade verksamheter som nya.

Linnea Bjuhr (SD)

Jonas Segersam (KD)

